

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

HAS Hogeschool
Het College van Bestuur
De heer ir. J.C.A.M. Denissen
Postbus 90108
5200 MA Den Bosch

Directoraat-generaal Agro
Directie Agrokennis

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Behandeld door

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

Ons kenmerk
DGA-AK / 13133198

Uw kenmerk

Bijlage(n)
1

Datum
Betreft Besluit nevenvestiging Toegepaste Biologie Venlo

Geachte heer Denissen,

Op 27 juni 2013 deed ik u mijn besluit toekomen om in te stemmen met uw voornemen om de hobobachelor Toegepaste Biologie tevens als bekostigde opleiding te verzorgen te Venlo (*DGA-AK/13094645, bijgevoegd*).

Helaas is in dit besluit per abuis een verkeerde bepaling opgenomen betreffende de Croho-procedure. De opgenomen bepaling is van toepassing op een nieuwe opleiding, terwijl het hier gaat om het verzorgen van een opleiding in een andere gemeente.

De juiste bepaling, deel uitmakend van mijn eerdere besluit, luidt: "De wijziging van de registratie waarvoor u toestemming heeft gekregen, kunt u thans in het Centraal register opleidingen hoger onderwijs (Croho) laten doorvoeren, onder overlegging van dit besluit. Ingevolge artikel 7.17, vijfde lid, van de WHW vervalt dit besluit, indien de wijziging van de opleiding niet binnen zes maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd in het Croho."

Een afschrift van deze brief is gezonden aan het Ministerie van OCW, de NVAO, de CDHO, de Vereniging Hogescholen en de Dienst Uitvoering Onderwijs

De Staatssecretaris van Economische Zaken
namens deze:

ir. M.A.A.M. Berkelmans
De waarnemend directeur Agrokennis

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

HAS Hogeschool
Het College van Bestuur
De heer ir. J.C.A.M. Denissen
Postbus 90108
5200 MA Den Bosch

Directoraat-generaal Agro
Directie Agrokennis

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr.
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Behandeld door
drs. J.W.H. Stegehuis

T 070 378 5371
F 070 378 6181
j.w.h.stegehuis@minez.nl

Ons kenmerk
DGA-AK / 13094645

Uw kenmerk
12-11/37/02.45

Bijlage(n)
1

Datum - 27 JUNI 2013 -
Betreft Besluit nevenvestiging Toegepaste Biologie Venlo

Geachte heer Denissen,

Met uw brief van 23 november 2012, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) ontvangen op 26 november 2012; heeft u mij uw voornemen voorgelegd om de bekostigde hbo bachelor Toegepaste Biologie tevens te verzorgen op de vestigingsplaats Venlo.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij op 8 april 2013 positief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u bijgaand aan. Ik heb geconstateerd dat dit advies zorgvuldig tot stand gekomen en inhoudelijk afdoende is.

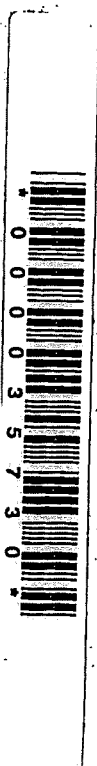
Besluit

Gelet op bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) en de 'Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs 2009', heb ik besloten om in te stemmen met uw voornemen om de hbo bachelor Toegepaste Biologie tevens als bekostigde opleiding te verzorgen te Venlo.

Beoordelingskader

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan voorwaarden b, d en e van de Beleidsregel 2009. Voor nadere motivering verwijs ik u naar het eerder genoemd advies van de CDHO.

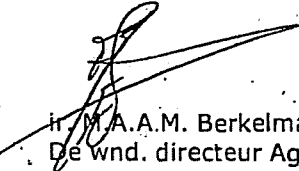

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, derde lid, van de WHW vervalt dit besluit, indien de opleiding niet binnen tien maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd in het Centraal register opleidingen hoger onderwijs (Croho).

Een afschrift van deze brief is gezonden aan het Ministerie van OCW, de NVAO, de CDHO, de Vereniging Hogescholen en de Dienst Uitvoering Onderwijs.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze:

M.A.A.M. Berkelmans
De wnd. directeur Agrokennis

Rechtsmiddelen

Indien u het niet met dit besluit eens bent, dan kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief bezwaar maken bij de staatssecretaris van Economische Zaken. Ook een andere belanghebbende kan tegen dit besluit in bezwaar komen. Het bezwaarschrift kan worden gezonden aan het ministerie van Economische Zaken, t.a.v. Dienst Regelingen, Recht en Rechtsbescherming, Postbus 20401, 2500 EK Den Haag. U wordt verzocht een afschrift van deze brief bij het bezwaarschrift te voegen.

CDHO
Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs

Ministerie van Economische Zaken
t.a.v. de directeur Agrokennis (DAK)
ir. A. Tabak
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Geachte heer Tabak,

datum 8 april 2013 Hierbij ontvangt u het advies van de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs
inzake de aanvraag voor een nevenvestiging van de hbo bachelor Toegepaste
Biologie van de HAS te Venlo.

onderwerp
Advies nevenvestiging HAS
Hbo bachelor
Toegepaste Biologie
te Venlo

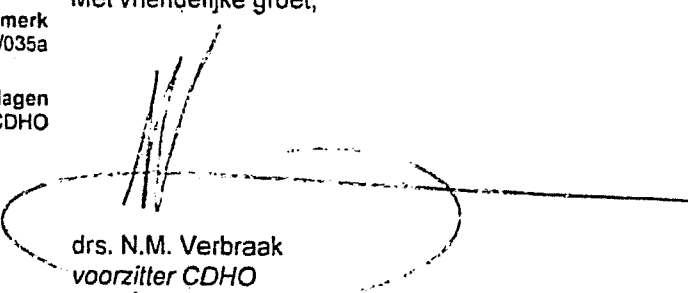
Ik verzoek u mij een afschrift van uw besluit toe te zenden.

Ik ga ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

ons kenmerk
2012/035a

Met vriendelijke groet,

bijlagen
advies CDHO

drs. N.M. Verbraak
voorzitter CDHO

Ministerie van Economische Zaken
t.a.v. de Staatssecretaris
mw. S.A.M. Dijkema
Postbus 20401
2500 BJ DEN HAAG

Advies

Geachte mevrouw Dijkema,

Op 26 november 2012 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) het voornemen ontvangen van de HAS Hogeschool om de hbo bachelor opleiding Toegepaste Biologie die zij reeds als bekostigde opleiding aanbiedt in Den Bosch tevens als bekostigde opleiding te verzorgen te Venlo. Vanwege het ontbreken van voor de beoordeling relevante gegevens heeft de commissie de HAS in de gelegenheid gesteld de aanvraag op enkele punten aan te vullen. Na ontvangst van de vereiste documenten op 25 februari 2013 heeft de commissie de behandeling van de aanvraag hervat. Hierbij brengt zij haar advies uit over dit voornemen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs
Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van de HAS Hogeschool om de hbo bachelor opleiding Toegepaste Biologie tevens als bekostigde opleiding te Venlo te verzorgen.

Beoordelingskader
De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 7.17 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 17 juni 2009, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u aan in de bijlage bij dit advies.

Omschrijving van de aanvraag
De Minister van EL&I heeft in 2010 de HAS verzocht een plan uit te werken voor de positionering van het groen hoger onderwijs in de Regio Venlo, langs de lijnen *opleidingenaanbod in een kenniscentrum voor voedsel en groen*. De HAS Den Bosch heeft hiertoe onder meer de aanvraag voor een nevenvestiging Toegepaste Biologie in Venlo ingediend. De intentie van de HAS is om de opleiding in 2013-2014 alleen aan eerstejaars studenten aan te bieden, waarna de opleiding zich in de periode 2014-2017 uitbouwt tot een volledig programma.

De aanvrager doet een beroep op de voorwaarden a, b, d en e van de Beleidsregel.

Motivering
De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de voorwaarden b, d en e van de Beleidsregel.

datum
8 april 2013

onderwerp
Nevenvestiging
hbo
bachelor
Toegepaste Biologie
Hogeschool HAS
te Venlo

ons kenmerk
2012/035a

bijlage
beoordelingskader

pagina 2 van 6 *Beoordeling voorwaarde a Beleidsregel*

In haar motivering geeft de aanvrager op basis van de topsectoren en de human capital agenda's aan dat de opleiding bijdraagt aan de verdere ontwikkeling van de Nederlandse kennissamenleving. Voor een succesvol beroep op voorwaarde a van de Beleidsregel is echter vereist dat sprake is van een opleiding die nieuw is voor het Nederlandse hoger onderwijs en is vormgegeven vanuit een door de Minister noodzakelijk geachte nieuwe ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld een wetenschappelijke ontwikkeling in een innovatieve sector. De commissie is van oordeel dat nu de opleiding Toegepaste Biologie reeds enige jaren bestaat, ook bij de HAS, niet meer gesproken kan worden van een nieuwe (wetenschappelijke) ontwikkeling in een innovatieve sector. Aangezien de opleiding reeds langer bestaat kan naar het oordeel van de commissie ook geen sprake meer zijn van het inspelen op nieuwe beroepen. De aanvraag voldoet niet aan voorwaarde a van de Beleidsregel.

Beoordeling voorwaarde b Beleidsregel

De commissie is van mening dat de opleiding Toegepaste Biologie aansluit bij de behoefte van de Rijksoverheid, in het bijzonder op het onderwijsbeleid van de Minister van Economische Zaken voor het domein landbouw en natuurlijke omgeving, zoals onder meer kenbaar gemaakt in de Beleidsagenda 2012 van het Ministerie van Economische Zaken. Greenport Venlo is een door de Rijksoverheid een erkend Centre of Expertise dat als een van de zes landelijk aangewezen Greenports/Centers of Expertise onderdeel uitmaakt van de topsectoren Agro&Food en Tuinbouw en Uitgangsmaterialen. De opleiding Toegepaste Biologie richt zich sterk op deze topsectoren en wordt ook genoemd als supporting project in de Human Capital Agenda's Agro&Food en Tuinbouw en Uitgangsmaterialen. Het beleid van de Minister is gericht op participatie van kennisinstellingen in regionale innovatie-gebiedsplannen en het versterken van het imago en de aantrekkingskracht van de groene sector.

De commissie heeft vastgesteld dat de Minister op 14 september 2010 aan de HAS gevraagd heeft om in het kader van de Versnellingsagenda Limburg een kenniscentrum met daarbij behorend opleidingsaanbod op te zetten. Hierover is in november 2011 in het convenant Onderwijs- en Kennisontwikkeling met de in de Regio Venlo actieve onderwijsinstellingen overeenstemming bereikt. In het convenant is vastgelegd dat de HAS Hogeschool in 2012 drie specifieke reeds geaccrediteerde bacheloropleidingen uit het 'groene' domein, die aansluiten aan de kernsectoren van Greenport Venlo en passen binnen het sectorplan HAO, mag aanbieden. Het feit dat HAS een belangrijke rol speelt binnen het HAO blijkt uit onder meer de trekkersrol die de instelling vervuld ten aanzien van de Centres of Expertise 'Greenports' en 'Food'.

De commissie is van oordeel dat de opleiding Toegepaste Biologie past binnen de thema's die zijn genoemd in het topsectorenbeleid, in het bijzonder de topsector Agro&Food en de topsector Tuinbouw en Uitgangsmaterialen. De opleiding speelt in op gezondheid van mens en dier, dierenwelzijn, maatschappelijk verantwoorde veredelings- en fokkerijprogramma's, duurzaamheid en efficiënt gebruik van natuurlijke resources.

Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs

pagina 3 van 6 Voorts heeft de commissie geconstateerd dat de opleiding Toegepaste Biologie bijdraagt aan het beleidsaccent dat de Rijksoverheid plaatst binnen de sector Bèta-Techniek ter vergroting van de instroom. In de Sminia-classificering uit 2008 werd Toegepaste Biologie opgenomen in Sminia categorie 2. De opleidingen in Categorie 1 en 2 droegen bij aan de groei-doelstellingen van de Rijksoverheid op het gebied van Bèta en Techniek. Ook uit de sectoranalyse hbo techniek die de CDHO in 2010 namens OCW, met betrokkenheid van het ministerie van EZ heeft uit laten voeren wordt de opleiding Toegepaste Biologie getypeerd als technische opleiding.

Desgevraagd heeft het departement van EZ in een schrijven van 19 februari 2013 nogmaals aan de CDHO bevestigd dat het voornemen van de HAS tot het aanbieden van nevenvestigingen in de locatie Venlo, waaronder de opleiding B&A, te ondersteunen aangezien een dergelijk voornemen past binnen de beleidskader van dit departement. De commissie is van mening dat de aanvrager heeft aangetoond dat de opleiding tegemoetkomt aan behoeften van de Rijksoverheid op terreinen waarvoor zij op stelselniveau een bijzondere verantwoordelijkheid draagt.

Beoordeling voorwaarde d Beleidsregel

afstemmingsoverleg

De aanvrager heeft op verzoek van de commissie afgestemd met aanbieders van vergelijkbaar onderwijs dat onder vergelijkbare condities kan worden gevolgd. De commissie heeft in dit kader kenbaar gemaakt dat de commissie geen onderscheid maakt tussen 'groen' en 'grijs' onderwijsaanbod. Aanvrager heeft hier gehoor aan gegeven en heeft afgestemd met de Aeres groep, Fontys Hogescholen, Hogeschool Arnhem Nijmegen, de Hogeschool Zuyd, Inholland en Van Hall Larenstein. Deze hogescholen hebben allemaal kenbaar gemaakt geen bezwaren te hebben tegen de start van de opleiding Toegepaste Biologie in Venlo.

Voorts constateert de commissie dat deze opleiding naar haar oordeel binnen de reikwijdte van het convenant onderwijs- en kennisontwikkeling Greenport Venlo past. In dit convenant worden afspraken gemaakt tussen de WUR, Van Hall Larenstein, de UM, de HAS, Fontys, Citaverde college en Gilde opleidingen over het toekomstige onderwijsaanbod in de regio Venlo.

instroom

De eerstejaars instroom van de opleiding is bij de HAS Den Bosch aan de maat. Deze instroom stabiliseert om en nabij de 100 studenten.

Hogeschool	jaar	2008	2009	2010	2011	2012
cah videntum		-	-	-	33	35
has den bosch		43	79	104	93	97
Totaal		43	79	104	126	132

bron: website HBO-Raad (geraadpleegd maart 2013)

De CAH is in 2011 met 33 eerstejaars studenten de opleiding gestart. De aanvrager verwacht circa 60 studenten per jaar in Venlo. De aanvrager geeft aan dat ca. 12% van haar instroom in Den Bosch zich zal verplaatsen naar Venlo.

Parkstraat 30 • 2514 JK Den Haag
Postbus 85498 • 2508 CD Den Haag
T +31(0)70 850 5300 • F +31(0)70 850 5301
info@cdho.nl • www.cdho.nl

Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs

pagina 4 van 8 De aanvrager wil de kleinschaligheid, kwaliteit en persoonlijke aandacht voor studenten graag bewaken door onder meer het spreiden van studenten over twee locaties.

Vooralsnog is er geen reden tot terughoudendheid op het gebied van instroom, zolang het absorptievermogen van de arbeidsmarkt aan de maat is en blijft. Er zijn evenmin indicaties dat de instroom ten koste zal gaan van de opleidingen bij andere hogescholen.

Arbeidsmarkt

De aanvrager heeft onderzoeken overgelegd over de huidige en de toekomstige arbeidsmarkt, zowel landelijk als voor de provincie Limburg.¹ Uit het onderzoek RAIL 2012-2016 (Kompas voor de Arbeidsmarkt) blijkt dat de werkgelegenheid in Limburg in 2011 in de sector Landbouw en Visserij 0,8% hoger lag dan de werkgelegenheid voor deze sector in Nederland. Het aantal vacatures in de agrarische sector bedroeg in 2011 voor Nederland 3% en voor Limburg 11%. Voor Limburg geldt dat sprake is van een toenemende vraag naar hoger opgeleiden. Het RAIL onderzoek voorspelt in de periode 2012-2016 voor HBO groen 5000 baanopeningen in Nederland. Voor Limburg voorziet het RAIL onderzoek 300 baanopeningen in HBO groen. Dit is voor 95% te wijten aan de hoge vervangingsvraag die plaatsvindt door uittrekking (vergrijzing).

Het E'til onderzoek 'de toekomstige arbeidsmarkt van Greenport Venlo' (waarop het onderzoek HAS in Limburg? Een verkenning naar de behoefte aan HAS-afgestudeerden in de regio Venlo is gebaseerd) werkt een drietal scenario's uit. In het beleidsneutrale scenario voorziet het onderzoek 290 baanopeningen HBO groen in Limburg. Dit komt overeen met bovengenoemde RAIL-onderzoek dat enkele maanden hieraan voorafgaand (mei 2012) is uitgevoerd. In scenario 1 van het E'til onderzoek is sprake van een tekort van 1.200 arbeidskrachten op HBO niveau in de sector land- en tuinbouw, de verwerking, de toelevering en de distributie. De werkgelegenheid is in de toelevering en distributie het grootst op HBO niveau. In scenario 2 wordt gesproken van een tekort van 2.300 personen op hbo niveau. Vooral in de toelevering (de agribusiness) wordt een toename van het tekort aan arbeidskrachten voorspeld. Het onderzoek vermeldt dat het niet zozeer gaat om algemene economie, maar vooral om economisch onderlegden met een groene achtergrond. Uit het RAIL-onderzoek bleek al dat werkgevers sector kennis (groen, of meer specifiek: tuinbouw) een belangrijke competentie van toekomstige werknemers vinden, gevolgd door commercieel en financieel inzicht. In het RAIL-onderzoek wordt tevens de verwachting uitgesproken dat de krapte op de Limburgse arbeidsmarkt op de lange termijn (2020) zal toenemen. Gelet op de bedrijvigheid die ontstaat rondom de Greenport Venlo acht de commissie scenario 1 of 2 van het E'til onderzoek voor de toekomst niet onwaarschijnlijk.

De commissie constateert voorts dat de opleiding inspeelt op de arbeidsmarktbehoefte in de sectoren techniek, voeding en gezondheid.

¹ De commissie heeft het arbeidsmarktonderzoek 'de arbeidsmarkt in 2016 – een verkenning door Aequor voor het domein voedsel, natuur & leefomgeving' en de sectorale arbeidsmarkt informatie van de Raad voor Werk en inkomen niet kunnen gebruiken omdat deze onderzoeken alleen betrekking hebben op de arbeidsmarkt voor mbo'ers en vmbo'ers.

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 5 van 6 Het baanperspectief binnen de sector HBO techniek is, zowel landelijk als voor de provincie Limburg goed. Uit de werkveldraadpleging vloeide voort dat deze opleiding zich ook zou moeten richten op de toepassing van technologie. Voorts is gebleken dat kwam naar voren dat de komende jaren vooral op het gebied van tuinbouw/plantenteelt, handel en foodprocessing de komende jaren een tekort zal ontstaan aan HBO'ers. Bedrijven in de productie, de veredeling, de (para) veterinaire dienstverlening en het beheer van de buitenruimte hebben steeds meer moeite hebben om goede onderzoekers op HBO niveau te vinden.

Alles overwegende is de commissie van oordeel dat het voornemen voldoet aan voorwaarde d van de beleidsregel.

Beoordeling voorwaarde e Beleidsregel

De commissie is van oordeel dat de inbedding van de opleiding in de (regionale) kennisinfrastructuur in voldoende mate is verzekerd. Aangezien de opleidingen van de HAS reeds in Den Bosch worden aangeboden beschikt de HAS reeds over een kennisinfrastructuur. Deze kennisinfrastructuur zal zich de komende jaren in Venlo nader worden ingebed.

De HAS is penvoerder voor alle deelnemende hogescholen in het kader van het project Groen Hoger Onderwijs Zuid Nederland (subsidieverplichting nr. 1400006669 Min EZ). Vanuit deze verantwoordelijkheid draagt de HAS zorg voor samenhang in de planvorming en uitvoering van de gesubsidieerde activiteiten die zijn verbonden aan het opzetten van het kenniscentrum voor voedsel en groen in Venlo, het bijbehorend opleidingsaanbod en het HBO center of expertise rondom het thema "Greenports". In het kader van de aangegane subsidieverplichting wijst de commissie nogmaals op het belang van een goede samenwerking met het regionale bedrijfsleven, in de vorm van stages en betrokkenheid bij de ontwikkeling en actualisering van curricula van opleidingen die het beste aansluiten op de regionale behoefte (ongeacht of zij grijs of groen zijn).

De aanvrager heeft in het convenant Onderwijs- en Kennisontwikkeling Venlo afspraken gemaakt over doorlopende leerlijnen en gezamenlijk te ontwikkelen programma's. Zo kunnen HAS studenten doorstromen naar de master Health Food Innovation Management van de Universiteit Maastricht. Voorts loopt er een initiatief voor een kennisloket.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. N.M. Verbraak
voorzitter

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 7.17 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Aan de hand van de in artikel 5.1 eerste lid van de in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 17 juni 2009 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het vestigen van (een deel van) een opleiding in een andere gemeente beoordeeld op doelmatigheid.

De nieuwe vestigingsplaats van een opleiding, niet zijnde een hbo-master-opleiding, kan volgens dit artikel alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan ten minste één van de voorwaarden a, b of c en tevens aan beide voorwaarden d en e van artikel 4.1, eerste lid van de Beleidsregel.

Volgens voorwaarde a van artikel 4.1 van de Beleidsregel draagt de opleiding aantoonbaar bij aan de verdere ontwikkeling van de Nederlandse kennissamenleving doordat de opleiding tegemoet komt aan een door de Minister erkende behoefte aan nieuwe beroepen of aan door de Minister noodzakelijk geachte nieuwe ontwikkelingen, waaronder wetenschappelijke ontwikkelingen in innovatieve sectoren.

Volgens voorwaarde b draagt de opleiding aantoonbaar bij aan een andere dan onder a genoemde en door de Minister erkende behoefte op terreinen, waarvoor de Rijksoverheid een bijzonder verantwoordelijkheid op stelselniveau draagt.

Volgens voorwaarde c wordt de opleiding gevestigd in een landsdeel waarover bestuurlijke afspraken met de Minister zijn gemaakt om de kennisinfrastructuur aldaar te versterken, om daarmee gebiedsspecifieke knelpunten en achterstandssituaties te verminderen.

Op grond van voorwaarde d mag realisering van de opleiding op lange termijn niet leiden tot substantieel, of indien voldaan aan voorwaarde c bovenmatig, nadelige effecten voor de benutting van de bestaande capaciteit en infrastructuur op het desbetreffende onderwijs- en onderzoeksterrein.

Volgens voorwaarde e is de inbedding van de opleiding in de (regionale) kennisinfrastructuur voldoende verzekerd.